

COMMISSIE VOOR AANVULLENDE PENSIOENEN
ADVIES
nr. 26
de dato
18 augustus 2008

Gelet dat de Commissie voor aanvullende pensioenen, samengesteld krachtens art. 53 van de Wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid (hierna de WAP), B.S. 15 mei 2003, waarna de leden benoemd zijn bij Koninklijk Besluit van 17 december 2003, B.S. 29 december 2003 als opdracht heeft advies te verstrekken, nemen

de vertegenwoordigers van de werknemers, de werkgevers, de pensioeninstellingen en de gepensioneerden, aangevuld door de deskundigen, volgend unaniem advies aan:

Draagwijdte van het begrip "andere sociale bestemming", voorzien in artikel 14-4 van het KB WAP¹

Het hoofdstuk IVbis van het KB WAP heeft betrekking op de bestemming van de activa die niet langer nodig zijn voor het beheer van de pensioentoezegging. Overeenkomstig artikel 14-4 van dit KB kan aan deze activa in bepaalde gevallen een "andere sociale bestemming" worden verleend. Onderhavig advies tracht een invulling te geven aan het begrip "andere sociale bestemming".

De Commissie is van oordeel dat artikel 14-4 van het KB WAP op volgende wijze dient te worden geïnterpreteerd:

Artikel 14-4 regelt wat er moet gebeuren met de activa die niet langer nodig zijn voor het beheer van de pensioentoezegging:

- a) in geval van definitieve opheffing van de pensioentoezegging;
- b) in geval van het verdwijnen van de inrichter (om welke reden dan ook) zonder dat de verplichtingen worden overgenomen door een derde.

Daarbij worden twee mogelijkheden naar voor geschoven:

- §1 van dit het artikel vertrekt van het principe dat de activa aan de aangeslotenen worden toegekend in verhouding tot hun verworven reserves, in voorkomend geval verhoogd tot het bedrag dat bij toepassing van artikel 24 van de wet wordt gewaarborgd en voor wat de renteniers betreft, in verhouding tot het vestigingskapitaal van de lopende rente.
- overeenkomstig §2 kunnen de sociale partners echter van dit principe afwijken en aan de activa een "andere sociale bestemming" verlenen d.m.v. een CAO (of via de procedure tot wijziging van het arbeidsreglement).
M.a.w., indien een CAO wordt afgesloten, prevaleert deze boven het principe vervat in §1.

¹ Koninklijk besluit van 14 november 2003 tot uitvoering van de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid.

Welke bestemming aan de activa die niet langer nodig zijn voor het beheer van de pensioentoezegging wordt gegeven, wordt pas beoordeeld indien hypothese a) of b) zich voordoet. Op dat ogenblik moet worden nagegaan of er d.m.v. een CAO een "andere sociale bestemming" werd verleend aan de activa.

Indien dit het geval is, dient er aldus geen rekening meer te worden gehouden met het principe van artikel 14-4, §1. Op grond van artikel 14-4, §2 van het KB WAP zal deze "andere sociale bestemming", beschreven in de CAO, worden verleend aan de activa.

Bijgevolg wordt aan de activa een "andere sociale bestemming" verleend uit hoofde van het KB WAP (en niet de CAO). Gezien het KB WAP bindend is voor alle aangeslotenen, is het debat of een CAO al dan niet slapers kan binden hier niet aan de orde.

De Commissie meent dat bij de bepaling van de draagwijdte van het begrip "andere sociale bestemming" de nodige soepelheid moet worden bewaard en de onderhandelingsvrijheid van sociale partners verzekerd moet blijven.

De Commissie vindt dat enkel aan activa die niet langer nodig zijn voor het beheer van de pensioentoezegging (zogenaamde "vrije reserves") een andere sociale bestemming kan worden gegeven. Het moet dus steeds gaan over activa die nog overblijven nadat aan alle verplichtingen ten aanzien van de aangeslotenen is voldaan en, wanneer de pensioentoezegging niet volledig wordt vereffend, nadat de noodzakelijke voorzieningen voor het verder beheer van de pensioentoezegging zijn getroffen. De activa mogen niet worden gebruikt voor het voldoen van wettelijke verplichtingen of aangewend voor bv. loonachterstallen, RSZ-schulden, niet-betaalde verschuldigde bijdragen aan een pensioeninstelling, tekorten in de financiering van een pensioentoezegging.

De Commissie is van oordeel dat de "andere sociale bestemming" een bestemming is die ten goede komt aan de collectiviteit van de werknemers. De Commissie meent dat de andere sociale bestemming van de betrokken activa niet noodzakelijk alleen de aangesloten werknemers of gepensioneerden te goede moet komen. De begunstigden kunnen ook andere werknemers zijn dan de aangeslotenen van het pensioenplan of de gepensioneerden.

De Commissie acht het niet opportuun om een lijst van toegelaten andere sociale bestemmingen op te stellen. Volgende bestemmingen worden echter door de Commissie in elk geval als een andere sociale bestemming beschouwd:

- Overdracht van de betrokken activa naar het Fonds voor Bestaanszekerheid;
- Gebruik van de betrokken activa voor de financiering van de sociale werken van de onderneming (Wet van 1948);
- Gebruik van de betrokken activa voor de financiering van het solidariteitsfonds.

De Commissie wijst erop dat de toewijzing van activa die niet langer nodig zijn voor het beheer van de pensioentoezegging aan een andere sociale bestemming gevolgen zou kunnen hebben voor de fiscale behandeling van deze reserves. De Commissie vraagt daarom snel duidelijkheid over de fiscale behandeling van de drie bovenvermelde andere sociale bestemmingen en benadrukt het belang van de mogelijkheid om een fiscale ruling

te verkrijgen voor een eventuele andere sociale bestemming van de activa die niet langer nodig zijn voor het beheer van de pensioentoezegging.

Volgens de Commissie moet de toekenning van een andere sociale bestemming aan de activa die niet langer nodig zijn voor het beheer van de pensioentoezegging in ondernemingen met OR, CPBW of VA gebeuren met inachtneming van volgende formele voorwaarden:

- Er moet een CAO volgens de CAO-wet worden afgesloten;
- Deze CAO moet worden neergelegd bij de FOD Waso;
- Deze CAO moet ter kennis worden gebracht aan de CBFA (zo de CBFA niet al op een andere manier over deze informatie beschikt, bv. via de FOD Waso).

In ondernemingen zonder OR, CPBW of VA kan via de procedure tot wijziging arbeidsreglement een andere sociale bestemming worden gegeven aan de activa die niet langer nodig zijn voor het beheer van de pensioentoezegging wanneer het gaat om een:

- Overdracht van de betrokken activa naar het Fonds voor Bestaanszekerheid;
- Gebruik van de betrokken activa voor de financiering van de sociale werken van de onderneming (Wet van 1948);
- Gebruik van de betrokken activa voor de financiering van het solidariteitsfonds.

Gaat het niet om één van de drie bovenvermelde andere sociale bestemmingen, dan kan aan de activa die niet langer nodig zijn voor het beheer van de pensioentoezegging een andere sociale bestemming worden gegeven via een CAO. Dezelfde formele voorwaarden zijn hierbij van toepassing.

De Commissie beveelt de sectoren en ondernemingen aan om de mogelijke andere sociale bestemmingen en/of de procedure om deze bestemmingen te bepalen, reeds bij de opstart van het plan in een CAO te regelen.

De Commissie vraagt de CBFA om tweejaarlijks te rapporteren over de CAO's die in uitvoering van het hoofdstuk IVbis van het KB WAP op sector- en ondernemingsvlak werden gesloten en de erin opgenomen andere sociale bestemmingen.

